

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ในบทนี้จะนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน(ผดุงครรภ์อนามัย) ฉบับ พ.ศ.2526 ของโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 จังหวัดยะลา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. อาจารย์ คืออาจารย์ประจำโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย อาจารย์จากฝ่ายบริการ ต่างๆของศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 ยะลา และอาจารย์พิเศษจากสถาบันอื่นๆ เช่น อาจารย์ จากวิทยาลัยครูยะลา โรงพยาบาลศูนย์ยะลา วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคใต้จังหวัดยะลา วิทยาลัยเทคนิคยะลา ฯลฯ ซึ่งสอนนักศึกษาผดุงครรภ์อนามัยในปีการศึกษา 2529 มีจำนวน 43 คน

2. นักศึกษา คือนักศึกษาผดุงครรภ์อนามัยซึ่งกำลังศึกษาในโรงเรียนผดุงครรภ์- อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 จังหวัดยะลาในปีการศึกษา 2529 ได้แก่นักศึกษารุ่นที่ 35, 36, 37 และ 38 จำนวนรวมทั้งสิ้น 220 คน

3. ผดุงครรภ์อนามัย คือผดุงครรภ์อนามัยที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการสาธารณสุข ชุมชน(ผดุงครรภ์อนามัย) ฉบับ พ.ศ.2526 จากโรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และ เด็กเขต 9 จังหวัดยะลา ในรุ่นที่ 32, 33 และ 34 จำนวนรวมทั้งสิ้น 165 คน

4. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น คือ หัวหน้าสถานอนามัย สาธารณสุขอำเภอ หรือ บุคลากรสาธารณสุขอื่นๆ เช่น แพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์อนามัย หรือพนักงานอนามัย ซึ่ง

ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาขั้นต้นปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผดุงครรภ์ก่อนามัยผู้รับการประเมิน จำนวน 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรตามแบบจำลองซิป (CIPP Model) รวมทั้งศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน(ผดุงครรภ์-อนามัย) ฉบับ พ.ศ.2526
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา สร้างแบบประเมินให้ข้อกระทงคำถามมีความตรงในเนื้อหาและความครอบคลุมกรอบปัญหาที่ต้องการศึกษา
3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
4. ปรับปรุงแบบประเมิน
5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญต่างๆคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหาและความครอบคลุมกรอบปัญหาที่ต้องการศึกษา (รายนามผู้เชี่ยวชาญต่างๆปรากฏในภาคผนวก ข)
6. ปรับปรุงแบบประเมินเป็นฉบับสมบูรณ์

แบบประเมินที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีลักษณะดังนี้คือ

1. แบบประเมินสำหรับอาจารย์เป็นผู้ตอบ แบ่งเป็น 5 ตอนคือ
  - 1.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินเป็นแบบเลือกตอบ 8 ข้อถามเกี่ยวกับ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และงานที่ทำ
  - 1.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อหลักสูตรในเรื่องเกี่ยวกับ
    - วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ
      - 1.2.1 ส่วนที่ 1 ถามความคิดเห็นที่มีต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยแบบประเมินส่วนนี้มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ
      - 1.2.2 ส่วนที่ 2 ประเมินโครงสร้างของหลักสูตรเกี่ยวกับการ

กำหนดปริมาณหรือจำนวนหน่วยกิตใน 3 หมวดวิชา 46 รายวิชา ลักษณะแบบประเมินส่วนนี้เป็นแบบเลือกตอบ

1.2.3 ส่วนที่ 3 ประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตรใน 46 รายวิชา ลักษณะแบบประเมินส่วนนี้เป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ

1.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นของการผลิต ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน และสิ่งประกอบอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1.3.1 ส่วนที่ 1 แบบประเมินผู้สอนและผู้เรียนมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ

1.3.2 ส่วนที่ 2 แบบประเมินสิ่งประกอบอื่น ๆ ในด้านปริมาณ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการสิ่งประกอบเหล่านั้น แบบประเมินส่วนนี้มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า (Rating scale) 4 ระดับ

1.4 ตอนที่ 4 กระบวนการ ประเมินเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนโดยทั่วไปและใน 46 รายวิชา แบบประเมินตอนนี้มีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 4 ระดับ

1.5 ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพของผลผลิต ลักษณะแบบประเมินเป็นมาตรฐานค่า 4 ระดับ

2. แบบประเมินสำหรับนักศึกษาเป็นผู้ตอบ มี 4 ตอนคือ

2.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบเลือกตอบ 5 ข้อถามเกี่ยวกับ อายุ พื้นความรู้สายสามัญ ประสบการณ์ก่อนเข้าเรียนในหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน(ผดุงครรภ์อนามัย) ความสนใจที่มีต่อวิชาชีพนี้ และเหตุผลที่เลือกเรียนวิชาชีพนี้

2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตรใน 46 รายวิชา เช่นเดียวกับแบบประเมินที่ 1.2.3

2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยเบื้องต้นของการผลิต เช่นเดียวกับแบบประเมินที่ 1.3

2.4 ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการผลิต เช่นเดียวกับแบบประเมินที่ 1.4

3. แบบประเมินสำหรับผดุงครรภ์อนามัยเป็นผู้ตอบ มี 4 ตอนคือ

3.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
ถามเกี่ยวกับอายุ พื้นความรู้สายสามัญ ความสนใจในวิชาชีพ เหตุผลที่เลือกเรียนในวิชาชีพนี้
และประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพ

3.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตรในรายวิชาต่างๆ
ลักษณะแบบประเมินเป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ

3.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตนดวงครรภอนามัยโดยส่วนรวม
ทั้งในเรื่องเนื้อหาสาระของหลักสูตร สิ่งประกอบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน
และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ลักษณะแบบประเมินเป็นมาตราประมาณค่า 4 ระดับ

3.4 ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร เช่นเดียวกับแบบ
ประเมินข้อ 1.5

4. แบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้ตอบ มี 2 ตอน

4.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
ถามเกี่ยวกับ อายุ พื้นความรู้สายวิชาชีพ วุฒิปริญญา ประสิทธิภาพการทำงาน และ
ระยะเวลาที่ทำงานร่วมกับผู้รับการประเมิน

4.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร เช่นเดียวกับแบบ
ประเมินข้อ 1.5

(รายละเอียดเกี่ยวกับแบบประเมินทุกชุดปรากฏในภาคผนวก ก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลจากอาจารย์และนักศึกษา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเชิญ
ผู้ตอบแบบประเมินเข้ารับฟังการชี้แจงถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แจกแบบประเมิน
อธิบายวิธีการตอบ และนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับรับแบบประเมินกลับคืน

2. ข้อมูลจากผดุงครรภอนามัยและผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผดุงครรภอนามัยนั้น เนื่อง
จากผู้ตอบปฏิบัติงานประจำอยู่ในสถานีนอนามัยต่างๆใน 10 จังหวัดภาคใต้จึงใช้การเก็บรวบรวม
ข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์ด้วยการมีจดหมายส่วนตัวนำส่ง ส่งแบบประเมินถึงผดุงครรภอนามัย
คนละ 2 ชุด คือแบบประเมินสำหรับผดุงครรภอนามัยเป็นผู้ตอบ 1 ชุด และแบบประเมินสำหรับ
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้ตอบ 1 ชุด ให้ผดุงครรภอนามัยส่งต่อแบบประเมินให้ผู้บังคับบัญชา

ที่เห็นการปฏิบัติงานของตนอย่างใกล้ชิดเป็นผู้ตอบ จากนั้นให้ผู้ตอบแบบประเมินแต่ละคน พับ-
เย็บ แบบประเมินที่ตอบเรียบร้อยแล้ว ส่งคืนแก่ผู้วิจัยตามชื่อ-ที่อยู่ซึ่งปรากฏอยู่ด้านหลังของ
แบบประเมินนั้นๆ

จำนวนแบบประเมินที่ส่งไปและได้รับคืน ผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์
ข้อมูลได้ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบประเมินที่ส่งไป-ได้รับคืน และผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์ จำแนก
ตามกลุ่มประชากร

ประชากร	จำนวน แบบประเมิน ที่ส่งไป	จำนวน แบบประเมิน ที่ได้รับคืน	จำนวน แบบประเมิน ที่สมบูรณ์	ร้อยละ
1. อาจารย์	43	41	40	93.02
2. นักศึกษา	220	218	216	98.18
3. ผดุงครรภ์อนามัย	165	149	149	90.30
4. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผดุงครรภ์ฯ	165	149	149	90.30
รวม	593	557	554	93.42

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมินทุกชุด ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน
โครงสร้างของหลักสูตร (แบบประเมินที่ 1.2.2) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินเนื้อหาหลักสูตร
(แบบประเมินที่ 3.2) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (แบบประเมินที่ 1.2.1)
ข้อมูลการประเมินเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตร (แบบประเมินที่ 1.2.3 และ 2.2) ข้อมูล-
เกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้นและข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการ (แบบประเมินที่

1.3, 1.4, 2.3, 2.4 และ 3.3) รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลผลิต (แบบ - ประเมินที่ 1.5, 3.4 และ 4.2) วิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิตที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินที่วางไว้จึงทำการแปลผล โดยเกณฑ์ประเมินที่ใช้กำหนดไว้ดังนี้คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50 - 4.00	หมายถึง	ระดับมาก	ระดับสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับค่อนข้างมาก	ค่อนข้างสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับค่อนข้างน้อย	ค่อนข้างต่ำ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับน้อย	ระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการคำนวณหาค่าสถิติใช้สูตรดังนี้คือ

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิตใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum fX}{N}$$

- μ หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ
 X หมายถึง คะแนนที่กำหนดตามสเกล
 f หมายถึง จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม
 N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X - \mu)^2}{N}}$$

- σ หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X หมายถึง คะแนนที่กำหนดตามสเกล
 μ หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ
 N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด (ประคอง กรรณสูตร, 2528 : 66)